

טשענאָווער

Miłobyl. Jagiellońska
R.
Sw. J.

פּאָליטישע יודישע פּאַרטי
פּאַרטי פֿאַר דעם יודישן פּאַרלאָמענט
פּאַרטי פֿאַר דעם יודישן פּאַרלאָמענט

פּאָליטישע יודישע פּאַרטי
פּאַרטי פֿאַר דעם יודישן פּאַרלאָמענט
פּאַרטי פֿאַר דעם יודישן פּאַרלאָמענט

פּאָליטישע יודישע פּאַרטי
פּאַרטי פֿאַר דעם יודישן פּאַרלאָמענט
פּאַרטי פֿאַר דעם יודישן פּאַרלאָמענט

Piątek 23 grudnia 1938

ליכט-צונדען 3 11

פרייטאָג א' טבת ה' סת"ח

א קאַראָקור-מאַנטל
אין גומען צושטאַנד
געלעגנע הייטליך פיליג צו פערקויפן
צוקנידיגען זיך אין רעדאָציע.

Podziękowanie.
Szeffowi i założycielowi oddziału położniczego przy Szpitalu Żydowskim p. **Dr. St. Konowi** za troskliwość i pani **Dr. Grunwald** za poświęcenie podczas porodu oraz za bezinteresowną opiekę w czasie położu, wyrażam tą drogą serdeczne podziękowanie
Halina Lapides.

Naszemu koledze D-rowsi **SZULIMOWI WAJSOWI** z intencji żaręczyn z p. Mgr. **JANINĄ GLAZERÓWNĄ** życzą szczęścia **Dr. N. Rozenberg, Dr. S. Wien, L. Gąsiorowicz, F. Lipiński.**

Z intencji żaręczyn p. **ROMANA DROZDYKA** z p. **TONIĄ KLAJMANÓWNĄ** życzą dużo szczęścia i pomyślności, a Rodzicom pociechy
SALOMON CZĘSTOCHOWSKI z Rodziną

Państwu **S. NIEMIROWSKIM** z intencji żaręczyn Ich Córki **BRONISŁAWY** z p. inż. **BOLESŁAWEM MARKOWICZEM** serdecznie gratulują
SZYMONOSTWO BEATUS
Zamiast kwiatów składamy zł. 10. — na rzecz uchodźców.

FARBIARNIA, i PRALNIA CHEMICZNA „KRYSTAŁ”
ul. Berka Joselewicza 2 i Warszawska 37.
מאַס בעקאַנט, אַז אַינע ווערט געהאַטן מיט אַ הערליכען שטייגער-גלעזן, וואָס איז נאָך ביי אַינע אין טשענאָווער געזען. כּוּי צו אַיבערצייגען וועגען דעם די קונדשאַפּט העבען זיך פּערפּיליגערט די פּרייזען:
אַ קאַלנער מיט אַ הערליכען גלעזן 12 גר.
אַ העמד — — — 40 — — —
אויך וועגן פּערפּיליגערט געהאַרען די פּרייזען אויף כּעניש וואָסען און פּאַרצען. פּלעקען ווערען אַרויסגענומען אויפֿן אַרש. ספּעציעליטעט: פּאַרבען לעדערנע קורטקעס

Towarzystwo Szerzenia Pracy Zawodowej i Rolnej wśród Żydów dawniej „ORT”
oddział w Częstochowie
podaje do wiadomości, że z dniem 10 stycznia 1939 zostanie uruchomiony
roczny kurs rzemieślniczy dla absolwentów szkół wyższych i średnich
Zapisy do dnia 1 stycznia 1939 r.
Informacji udzielają inż. M. Peretz, Nowy Rynek 4 w godz. 2.30—3.30 i mgr. A. Fogel, Katedralna 13 w godz. 3—4.

אַתּ חבר הוועזע של הקהלה העברית בוילון מר **פּרץ לנדסברג** נהנינו מן הנהגתו הטובה והנדיבות שלו. משהוא אדם פתוח ונדיב, די סאַמיליע לאַנדסברגער, צו דער חתונה פון זייער טאָכטער **פּאַלע מיט ה' אברהם גערשאַנאוויטש** ווינסען מיר טייער גליק און צופרידענהייט
אליעזר בערקאוויטש און מר. וויצילן
אַ האַרציגען מייס און טייער גליק ווינסען מיר אונזער ברודער און שוואַגער **אברהם** צו זיין חתונה מיט מר. **פּאַלע לאַנדסברגער** די עלטערן-טייער נחת און פּרייער
פּנחס און פּעסע גערשאַנאוויטש און קינדער, וויצילן
אונזער געטעסט-פּרייער **אברהם גערשאַנאוויטש** צו זיין חתונה מיט מר. **פּאַלע לאַנדסברגער** הינסען מיר מול-טוב און אייביגע צופרידענהייט
שלמה לעוואַקאוויטש, זאב סקוויניץ, וויצילן
אַ הערליכען מול-טוב ווינס און מיר **אברהם גערשאַנאוויטש** אין וויצילן צו זיין חתונה מיט מר. **פּאַלע לאַנדסברגער** און ווינס זי אַ בליעהנדע צוקונסט
אברהם לייב זאַלבערג, טשענאָווער

אַלע די וועלכע העבען אַנטהיל נענומען אין דער לוייה פון אונזער אונזערעסליכער פּרוי און מוטער
ה' אברהם גערשאַנאוויטש
וועלכע איז געווען דינסטאָג, דעם 20 טען גרונט 1938 (נ' חנוכה תרצ"ח) און אַנגעגעבען דעם לעצטען כּוּר דער נפּטרה דריקען אויס דעם איינגעטען דאָנק די אין טייערען טרויער פּערפּיליגענע
מאַן, טעכטער, זיהן, איידעם, שניר און אייניקלעך.

אַ יונגער געהילפּס-בוכהאַלטער
זוכט אַ פּאַסטען אַלס פּיראַליסט אָדער גע-הילפּס-בוכהאַלטער. בעסטע רעפּערענצען. פּיעל-זייטיגע קענטשאַפּט, אויך באַנקוועזען.
מיטטיילען אין רעדאָציע פּאַר בוכהאַלטער.

טייער געויהרט ציליגען פּריעזיטיגען טויט פון אונזער קווינע
ה' אברהם גערשאַנאוויטש
דריקען מיר אויס דער סאַמיליע דעם טייערסטען מיטגעפּיהל
י. וואַזשניצא און פּאַמיליע
ל'אָד.

מיר בעטייליגען זיך אין צער פון אונזערע מסתּה-מיטגלידער **פּאַמיליע שאַיאַ** צווייפּין טויט פון זייער הייטגעליבטער פּרוי און מוטער, אונזער טאָכטע
ה' אברהם גערשאַנאוויטש
און דריקען אויס דעם טייערסטען מיטגעפּיהל וואַ יוטיפּו לראַבה צור.
יצחק יוסף ווערמאָנד און פּרוי

P. Józefowi oraz Rodzinie Szaja
z powodu zgonu Żony i Matki
b. p. KLARY SZAJA
wyrażają żal i współczucie
DAWID WIEN z ŻONĄ

Wyrazy głębokiego współczucia Ojcu naszych szefów p. **JÓZEFOWI SZAJOWI** oraz PAŃSTWU WROCŁAWSKIM spowodu utraty kochanej żony i matki
b. p. KLARY SZAJA
wyrażają:
Personel biurowy i techniczny f-y M. Szaja i A. Wrocławski

DOBRA gospodyni

niezre tylko na powrothu
Dawwa
D. WANDERA
Dawwa nie porzuciła pomaha!

Rodzinie **RUSSEK** z Wieruszowa z powodu śmierci Ich Ojca i Męża
SZLAMKA
składają wyrazy głębokiego współczucia
Rodzina I. Landau, Wieluń.
Wyrazy głębokiego współczucia Rodzinie **RUSSEK** z powodu śmierci Ich Ojca i Męża
SZLAMKA
składają
Jadźka i Srulek Lewkowiczowie
Wieluń

Proznak od **BOLU GŁOWY**
DLA DOROSŁYCH ZE ŻN FAPU
KOWALSKINA
KOWALSKINA
PRZY PRZEZIEBIENIU GRYPIE i KATARZE

אַגראַדאַחע 14-16
Kino „BAŁTYK”
בילד געשטימט אויף די קאַמען צווישען ענגלישען מיליטער מיט די אַרצבער
OSTATNIA SALWA
אין דער הייט-רעלי קאַטע נאַגלי
שפּאַנונג טענענדיק ליבע הערליכייט

אויספאַרערונג.
מיר פּאַרדערען אויף נאַכאַמל צעענליך דעם ה' משה קליינמאַן, בערקאַ יאַסעלעוויטש 9 און דעם ה' ווילהעלם זשעקויער, אַלע 18, צו אַ דין תּורה אויף זנסטאָג 11 אַ זייער פּריע וועגנ'דעם סכּוּך, וואָס איז ענטשאַנען צווי-סען אונז.
יידענשטאַטס-פּאַרטי ברעזעס אליהו איצקאוויטש.

W detalu ceny ściśle fabryczne
Zawiadomienie.
Zawiadamy Sz. P. T. Klientę, że fabryka nasza przeniesiona do Radomska i powiększona zasila nadal nasz sklep fabryczny, mieszczący się przy **ul. Narutowicza 19-23** naszymi wyrobami.
Sklep nasz stale jest zaopatrzony w wielki wybór **mebli giętych, polerowanych i lakierowanych we wszelkich kolorach, zastosowanych do kolorów fornierów szlacheńnych.**
Polecając się nadal łaskawej pamięci Sz. Klienteli kreśli-
my się
z wysokim poważaniem
Sklep fabryczny
Fabryki mebli giętych D. Szmulewicz i S-ka



מיר בעטייליגען זיך אין צער פון דער **פּאַמיליע שאַיאַ** צווייפּין טויט פון זייער אונזערעסליכער פּרוי און מוטער
ה' אברהם גערשאַנאוויטש
און דריקען אויס אונזער טייערסטען מיטגעפּיהל
סאַלאַמאַן געוויירעמאַן און פּאַמיליע.

Panu **JÓZEFOWI SZAJI**, koledze **MARKOWI**, państwu **WROCŁAWSKIM** oraz całej Rodzinie z powodu zgonu żony i matki
b. p. KLARY
wyraża najszczersze współczucie **HENRYK ZBOROWSKI.**

משה אש

כשעמדה מלכות יון הרשעה על עמך ישראל

דאס יודישע פאלק, וועלכעס עקוים טירט שוין סויווענדער יאָרהער האט נאך קיינמאל נישט געהאט קיין ריה פון זיינע צרות. ווער קאן איבערזעהן לען די גרויסע צאהל קרבנות, די טיי-כען יודיש בלוט, וואס זענען פערצאג-סען געוואָרען צוליעב שנתא הדת? וויפיל צעהנדליגער סויווענדער יודי-שע נפשות זענען אומגעקומען אין מי-טעלאַטער, דורך אינקוויזיציעס און בלוט-בלבוליס? וויפיל יודיש פערמע-גען אין צוראָצירט-פערניכטעט געוואָ-רען דורך עלילות שקר? יודען האבען אין די לענדער, וואו זיי האבען גע-וואוינט פילע פאר זיי אויפגעטאן. די גרעסטע פראָפעסאָרען און געלערנטע אין דייטשלאַנד, וועלכע האבען גע-ברענגט די קולטור אין לאַנד, זענען געווען יודען. די יודען האבען גע-שטעלט די גרעסטע פאָרשער, גענע-גען אַרבייט סויווענדער נישט-יודען. וואס האט זיך דערפון אויסגעלאָזט. אַלע ווערען איהן א ברוטאָלען אָפן אַרויסגעטריבען און פעראַגט. ריכטיג זאגען מיר ביים צינדען דאס חוכה-ליכטעל: הנרות הללו אנו מרליקין - מיר יודען האבען די ליכטלעך, דעם אור תורה און חכמה אויף דער וועלט אָנגעצוינדען: אַבל אין לנו רשות להש-תמש בהם - מען לאָזט אונז אָבער זיך נישט בענוצען דערמיט, מען בע-זייטיגט אונז פון אַלע געביטען; אַלא להאמתם בלבד - מ'קען נאָר דערויף קוקען, אָבער נישט האבען דערפון קיין הנאה.

גענוג צוצוועהען די לעצטע רדיפות און צרות געגען אַנפֿער 50 סויווענד יודען, וועלכע זענען אין משך פון עט-ליכע וואָכען געשטעלט געוואָרען פון היטלער-לאַנד צו די גרעניצען, צווישען וועלכע עס האט זיך געפונען אינטע-ליגענץ, פאָרבריקאָנטען, סאָחריים, האַנד-ווערקער, וואס זייער איינציגער זאָט איז געשטאנען נאָר דערין, וואס זיי זענען יודען. גענוג איז דער בת קול,

קורצע ידיעות פון דער וואָך.

— אין לאַנדאָן האט געוויילט דר. שאַכט, וועלכער האט פאַרנעמענדיג דעם עוואָנגעל קאָמיטעט אַ פּלאַן ווע-געבן אַ צוגאב-עקספּאָרט פון דייטשע סחורות. דרייסיג פּראָצענט פון די איי-קונסטען פון דאָזיגען עקספּאָרט וואָ-טען ליט דעם פּלאַן געשטימט געוואָ-רען אויף צו פּינאַסירען די עמיגראַצ-יע פון דייטשע יודען. די ענגלישע פרעסע האט בעזייכענט דעם פּלאַן פון ד"ר שאַכט אַלס אַנטי-סאָציאַלישע לע-זונג, וועלכע בצדוקעט נאָר צו בעקו-מען אויסלענדישע דעוויזען פאַר דייטש-לאַנד.

— די רעגירונג פון גענעראַל פּראָנאַק האָט געשלאָסען אומצוקעהרען דעם געו. שפּאַנישען קעניג אַלפּאַנס די רעכט אויף זיינע פּריוואַטע פּערמע-נעס. דער געוועזענער קעניג האט אויך צוריקגעקומען זיינע בירגערליכע רעכט.

— די פּעראַייניגטע שטאַטען האבען ענדגילטיג אָנגעזאָגט צוזושטעלען די דייטשען דעם גאַז העליום, מיט וועל-כען עס ווערען אָנגעפילט די צעפּע-לינען.

— אין רומעניען איז ערשינען אַ קעניגליכער דעקרעט, לויט וועלכען עס איז געשאַפּען געוואָרען אַנטי-סאָציאַלישע פּאַרטיי אין לאַנד א. נ. פּראָנאַט פון נאַציאָנאַלער ווידערנעבונד. יעדע פּאַליטישע סעטינג קייט מחוץ די אַרהמען פון דער נייער פּאַרטיי וועט געטראַכט ווערען פאַר אומלעגאַל און בעטראַכט ווערען מיט אַוועקנעמען די צוקונפטיגע יודישע מלכות.

אויך די יעצטיגע רדיפות אויף יו-דען אין דייטשלאַנד האבען אויפגע-רודערט די גאַנצע קולטורעלע וועלט. דאס וועט גורם זיין, אז די טהייערע פון אַרץ-ישראל וועלען ברייט געפּענעט ווערען פאַרן יודישען פּאַלק און עס וועט ערפולט ווערען אויך דער צוויי-טער טייל פון דער תּלדה; אַחארי כּך באַז בנין לרביר ביתך ושבו בנים לגבולם.

אין חיפה איז געשטאַרבען פון די בע-קומענע וואונדערן דער 17-יעהריגער אריה אדעלמאן. בעת א צוזאמענשטויס מיט אראבישע טעראריסטען איז אומ-געקומען דער פאליציאנט אריה בן שמריהו. בעת דעם בעשיטען דורך טע-ראריסטען אַנאָמישע אַרעסטאַנטען געוואָרען דער נאָפּיר יהושע גענציל, 26 יאהר אַלט.

— די שאַרפע אַנטי-יודישע אַקציע אין סלאָוואַקיי ווערט פּאַרשטענעט. די סלאָוואַקישע רעגירונג האָט אַרויסגעגע-בען אַ רייה פּעראַרדנונגען וועגען אַרױסשטױסען די יודען פון האַנדעל.

— די פּראָנאַציאָנישע סאַציאַליסטישע פּאַרטיי האט איבערגעלעבט אַנאָינער-ליכען קרויזס, וואס איז נאך פערשפּאַרט געוואָרען צוליעב דעם, וואס לעצטן בלוט האט געזעהט צו רעזיגנירען פון זיינע אַמטען אין דער פּאַרטיי אויב דעם נאָהנטער קאָנגרעס וועט נישט אָננעמען זיין רעזאָלוציע געגען דער אויסערן-פּאַליטיק פון דער רעג-ירונג. בלוט האט זיין בעשלוס צוריק-געצויגען.

— פּערג. זונטאָג זענען פּאַרגעקומען שטאַדט-ראָס וואָהלען אין וואַרשאַ, לאָדז, קראָקע, פּוילען און אין עטליכע קלענערע שטעט, אין וואַרשאַ, לאָדז און קראָקע און די פ. פ. ס. אַרױס פון די וואָהלען מיט אַ נצחון. די ענ-דעקעס זענען אַרױס פון די שטאַדט-ראָס וואָהלען זעהר אָנגעשוואַכט אוי-סער אין פּוילען און אין גרויס פּוילען און פּאַמען, וואו זיי האבען אַרױס-געפיהרט אַ גרויסע צאהל ראַטמאַנער אויף דער יודישער גאַס האט אַלעמען איבערגעזען דער וואָהל-זיעג פון פּוילען אין וואַרשאַ און אין לאָדז.

אין וואַרשאַ האט דער פּוילען-באָנדי-מען 16 מאַנדאַטען און אין לאָדז-11 צוזאַמען מיט פּוילען-צױן. די בירגער-ליכע יודישע פּאַרטייען דאַגעגען הא-בען געליטען אַ מפּלה אין וואַרשאַ בעקומען בלויז 3 מאַנדאַטען און אין לאָדז 6 מאַנדאַטען.

— איבער גאַנץ אײראָפּאַ איז אַדורך אַ וואָהלען פּרעסע, וועלכע האבען דערגרייכט עטליכע און צוואַנציג גראַד אונטער זעקס.

על הנסים...

א חנוכה פּעליעטאָן

מען ראָט אַז אַזוי נישט אויס, ווייל זיי-ערע הענד זענען צו קורץ, אז מיר זאָלען אָבער נחם האבען פון אונזער לעבען, קאָן נחם אויך נישט זאָגען.

עס איז פּערהאַנגען אויף דער וועלט אַ גרויס פּאַלק. נעגער, רופּט מען זיי, זייער הויט איז שוואַרץ, זייער בלוט איז אָבער רויט און אז מען שלאַנגט זיי, טהוט זיי אויך וועהן. אויך פּער-מאַנען זיי הערצער, וועלכע פיהלען אַן קלאַפּען, אַזער שטאַרקער נאָך ווי די הערצער פון די ווייטע, ווערען אַט די נענער בעליידיגט אויף שריט און טייט, מען מיאסיט זיך צו פּאַהרען צוזאַמען מיט זיי אין די וואַנגען און טאַמפּווייען, צו עסען מיט זיי ביי איין טיש, אַזוי ווי זיי וואָלטען געווען מצורעים.

מיר, יודען, געהערען שוין צו דער אַזוי געזענער ווייטער ראָסע און דאָך ווערען מיר אין פּיעל לענדער פון איי-ראַפּע בעהאַנגערעל נישט בעסער און אין פּיעל פּאַלק, אַזער נאָך ערגער ווי די נענער.

אַז מען שמועסט אָבער נסים העלפּט גאָר נישט קיין שמע קולינג, מוזען מיר לעבען, ליידען צרות צורורות, ווערען דערנעדיגט פּויליש און מאַראָאָליש און דאָך מוזען מיר לעבען, צי מיר ווילען יאָ, צי מיר וואָלטען אַפּילו נישט גע-וואָלט...

על הנסים.

און אַזער לעבען מיר נאַרנישט פאַר זיך, נאָר ציי די וועלט זאָל האַבען אַ קיום, וואָרום אַררבה, זאָל מען נאָר אַ קוק טהון אַביסעל ווייטער. היטלער איז געקומען צו דער מאַכט אַ דאַנק דעם, וואס אויף דער וועלט לעבט אַ יודיש פּאַלק און יעדעס מאָל, ווען ווין טראָהן הויבט זיך אָן צו וואַקלען דער-מאָנט ער זיך אין יודען און עס גע-לונגט איהם ווייטער צו פיהרען זיין ממלכה. אַט לעצטענס, ווען זיין שרועת האט שוין דערגרייכט עד שאָל תּחיתה און עס האט זיך איהם אויסגעזאַכט, אז אַט וועלען אַלע יודען פון זיין

קאַמפּטעטען, פּליטיש-קאָנפּערענצען, מען זוכט נייע קאָלאָניאַליזאַציע-ערטער, מען דיסקוטירט, מען לויפט, מען שוויצט, מיט איין וואָרט, עס געהט אַ גאַנג. וואָלטען קיין יודען נישט געווען, וואָלט דאָך געווען שאַ שטיל אויף דער וועלט, זיי, די וועלט, וואָלט דאָך נישט געהאט וואָס צו טהון, סיי דען, זיי אליין זאָלען זיך שלאָגען דעם קאַפּ אין דער וואַנג... זענען אָבער דאָ יו-דען, איז אויף דער וועלט היימליך, רעשט מען. איין טייל פּייניגט אונז, ווילען אונז אַרױסטרײַבען, כּדי די צווייטע טייל זאל האבען וועמען צו נעמען אין שוץ. אמת, מיר ווערען דערווייל אין מיטען צורייבען, צושטויבט, צושטויבט, דער וועלט אָבער אַרס דאָס נישט, זיי האָבען אַ דאַנק אונז וואָס צו טהון און דעריבער דאַרפּען זיי זאָ-גען על הנסים.

ווי איהר זעהט איז דער על הנסים, וואס יודען האבען אריינגעשטעלט אין סידור'ל און זאָגען עס יעדען חנוכה און פורים, נישט בלויז נעשענען גע-וואָרען פאַר יודען, נאָר דער על הנסים, וועלכער דערצעהלעט וועגען דעם נישט געלונגענעם אָנפאַל אויף יודען פון די גריכען און המנען, אויך דאס אייגענ-טום פון דער וועלט, אויך די וועלט, סיי די רשעות'דיגע וועלט, סיי די כלומרשט ערליכע צדקות'דיגע וועלט, דאָרף זאגען צוליעב אונזער ענווסי-טענץ על הנסים.

עד כאן וועגען דער וועלט.

איצט וואָלט נישט געשאַרט מסביר צו זיין, אַז מיר, טשענסטאָכאווער יו-דען, מעגען היי יאהר זאגען אַ ספּעצ-יעלען על הנסים און דאס איז צוליעב די גאַנצע און איבערהויפט צוליעב די שטאַרקע פרעסע, וואָס זענען אויסגע-בראַכען האָרט פאַר די חנאות און דאס אַט צוליעב וואָס:

ווי דער שטייגער איז, ווערען אין די לעצטע, אַוועט-יאהרען אַוועקגע-שטעלט פאַר די יודישע געוועלכער פּיקעסען, וועלכע לאָזען נישט אַרױס קיין אַרישע קוּגים. געווענליך, הויבט זיך אָן דאָס פּיקעסעווען 2 וואָכען פּרי-ער, האט זיך היי-יאהר פּונקט אויך

געמאַכט, אַז דער קאָמיטעט פאַר לופּט-פּערטיידיגונג האט געמאַכט אַ פּרופּע. ג. מילא, האט דאך נישט קיין זין צו שטעלען פּיקעסען, אַז אויף דער גאַס איז סיי פּינסטער און די געוועלכער זענען פּערמאַכט, דאס איז געווען אין די ערשטע וואָך פון די צוויי פּיקעסען-וואָכען. די צווייטע וואָך ווידער איז אויסגעבראַכען אַ מורא'דיגע קעלט, אַזוי, אַז אפילו די „אידעאליסטישע“ פּיקעסען האבען נישט געוואָלט איינ-שטעלען זייער נפש און אזוי איז היי-יאהר פאַר די חנאות קיין פּיקעסען נישט געווען.

מען קאן נישט זאָגען, אַז עס זענען איבערהויפט נישט געווען קיין פּיקע-סען. די ערשטע וואָך זענען אין אַ דינסטאָג נאַכמיטאָג אַנגעקומען דער גאַנצער שטאַט מיט דעם פּיהרער פון די היגע ענדעקעס בראש און געפּיט-קעוועט האבען זיי, אַז עס איז אנגע-גאַנגען אַ חלשות. דאס זעלבע האבען זיי געטהון זונטאָג. נאַנצע הרמסע זע-גען זיי אָנגעקומען און פּערהילכט די גאַסען מיט זייערע חיה'שע קולות. דאס אַלץ איז אָבער נאָר געווען אַ פּראָגנאָזע, קיין פּאַקטישע פּיקעסען אָבער, וועלכע זאָלען שטענען זאָנגע-טען, זענען אָבער צוליעב די צוויי איבערנערמאַנטע סיבות נישט געווען. טענה'ן יודען אזוי צו זאָגען: אמת, אַ דאַנק די גאַז-פּרופּען און פּראָסט האט מען סיי ווי סיי נישט געלייזט, זיי זענען געווען די אמת'ע פּיקעסען. עס איז אָבער גלייכער נישט צו ליי-זען, אירער מען זאל דאַרפּען איי-סערען די העטליכע זעלזאָלען פון די פּיקעסען. וועלכע דערנעדיגטען מאַ-ראַליש פּראָנאַט און פּריי די יודישע בע-פעלקערונג.

אַט צוליעב די דאָזיגע מכשולים און איבערהויפט צוליעב דעם שטאַרקען פּראָסט דאַרפּען די טשענסטאָכאווער יודען זאגען על הנסים...

טענה צעהן, פּילאָזאָפּיע, אַ פּאַקס אויף אַז נאָר אַ דאַנק דעם יודישען פּאַלק האט אַ ממשות'דיגע בערייטונג, דער על הנסים...

ספּעקל

א יודישע פליטים-אימפעריע

קלאנגען און אַבאקלאנגען

ס'איז נישט קיין ביטערער וויץ און נישט אינגאנצן קיין פאנטאזיע. די גרויסע, נישטערע, רעאל פאליטישע ענגלישע, טיימס איז אין איהר לייט אַרטיקל וועגן דער לעצטער פאלעסטינער דעבאטע אינ'ם ענגלישען פארלאמענט, אַרום גאנץ ערנסט מיט אַ פלאַן, וואס זעהט אויס ווי אַ פלאַן פון אַ יודישער אימפעריע.

אַ יודישע פליטים אימפעריע, נישט אמת, עס זעהט אויס פאנטאסט. טיש. אָדער ווי אַ מיין לועג לוש וויץ אויפ'ן חשבון פון די יודישע ליידען און יודישע האַפּענונגען???

און דאָך איז דער פלאַן אין ערנסט אַנגעצייכענט געוואָרען אין אַ לייט-אַרטיקל פון דער "טיימס". ערשטענס, שטעלט פעסע די "טיימס" אַז די בריטישע אינטערפּרעטאַציע פון דער פּאַרלאָ-דעקלאַראַציע איז קיינמאָל נישט געווען די זעלבע ווי די ציוניסטישע.

דאס הייסט, דער בריטישער שטאַנד-פונקט איז שטענדיג געווען, אַז די פּרעפּראָכענע, נאַציאָנאַלע היים האט אין דער אמתן געמיינט אַ קולטור-לען און רעליגיעזען יודישען צענטער אין פּאַלעסטינאַ, און נישט קיין יודישע מערהייט אין לאַנד, און נישט קיין יודישע מלוכה, הייסט עס נישט קוקען דיין אויף דעם פלאַן פון יודישע און אראבישע מלוכות און אַ צוטיילטער פּאַלעסטינאַ, וואס איז ערשט איצט אַב-געוואָרען געוואָרען.

דער בריטישער שטאַנדפונקט, לויט דער איצטיגער אויסטייטונג פון דער "טיימס", איז אז די באַלפור-דעקלאַראַציע האט פּרעפּראָכען אַ מיין, מרכו רוחני" פאַר יידען אין ארץ ישראל. איך האב שוין לאַנג צוריק געזאָגט אַז די ענגלענדער זענען, אחר-העמים. טישער" גענוג אַז ווי דער אחר-העמים גענוג גאָט.

און איצט, ווען זיי מווען דאָך צו ליב פּרעפּראָכענע פּאַליטישע טעמים צו פּרעדען שטעלען די "נערעכטע" פּאַדע-רונגען פון די אַראַבער און שטאַרק בערעניצען די יודישע אימיגראַציע קיין ארץ ישראל זענען זיי נאָך אחר-העמים איסטישער געוואָרען: זיי זענען אויסגעווען נאָך צו העלפען טאַפּען אַ יודישען קולטור-לען און רעליגיעזען צענטער אין פּאַלעסטינאַ - אַ מיכּו רוחני.

נאָך אַ בולטער בעווייז, אַב, ווי מענטשן, פּאַרטייען און פּאַליטיקער ווע-רען, רוחניותדיג, גייסטיג, ווען זיי קענען נישט צו ווילען נישט, רעאלי-זירען ערדיש, ממשות'דיג אַ אונטער-גענומענע לעונג פון אַ פּראָגע.

און אזוי ווי רי "טיימס" האַלט ווי מר. מאַקדאָנאַלד, דער ענגלישער קאָ-לאַניען טיינסטער, אַז פּאַלעסטינאַ, אפילו אַהן די אראבער, וואלט נישט געקענט לעזען דאס אונגעווערע פלי-טיס-פּראָבלעם, פאַר וועלכען מען מוז ערשט געפּינען פּרעפּראָכענע ערשטער אין אַס-טאַפּיקאַ, זי-אמעריקאַ און אנדער-רע מקומות - האט זיך איצט די גווי סע פּראָנאָטאָרישליכע, כמעט אַפּיזיעלע "טיימס" ערקלערט צו אַזא פּלאַן:

דאס איצטיגע יודישע פּאַלעסטינאַ, דאָס הייסט דער קולטורעל רעליגיעזער צענטער וואס איז שוין געשאפּען גע-וואָרען (און וועלכען ס'איז נישט אי-בעריג נויטיג צו פּראָגרעסירען שטאַרק כּדי צו בערווייניגן און בעפּריידיגען אַראַבער) קען און דאַרף שוין אָנהייבען פּונקטאַגירען אלס מרכו רוחני, אלס גייסטיגע סטאַליצע" פאַר די אלע קאָלאָניאַלע זיילונגען, וואס פּאַרטיק-טירען זיך איצט, וואָס ווערען איצט אויסגעוועבט און אויסגעפּאַרשט צו בע-זעצען די הונדערטער טויזנטער יודי-שע פליטים. און די גרויסע פּראָקטישע און רעאַל פּאַליטישע "טיימס" האַלט שוין געפּינען פּראָקטישע אַרבייט. אָדער לאַמיר עס אַנרופּען אַ פּראָקטישע מיסיע פאַר דעם "מרכו רוחני" וואָס מיר האַבען איצט אין א"י.

אָזוי ווי ארץ ישראל האט שוין בע-וויזען וואונדער אויף דעם אַגרי-קולטור-רעלען געביט - פּערוואַנדעלט זומפּען און מרבּירות אין גן-עדעם - און דער

סטע קלימאַטען, וועלען בליהען יודישע, זיך זעלבסט רעגירענדע, פליטים-קאָ-לאַניעס.

אַ דאָנק זייערע נאַציאָנאַלע גרויסע פּעריגקייטען וועלען די יודישע פליטים קבוצות איבערלאַזן בליהען און בעריי-כערען די אלע לענדער, קאָנטינענטען און אייגענדיגע, וואס וועלען זיי ער-לויבען זיך דאָרט צו קאָלאָניזירען און איבער די אלע צווייטע און צושרייטע פליטים קאָלאָניעס וועט שיינען און לייכטען אונזער אַיץ ישראל-דיגער מרכו רוחני-ארץ ישראל וועט זיין גייסטיגע און פּאַליטישע, סטאַליצע", דאס גייסטיגע און פּאַליטישע, פּאַסער-לאַנד, אַט אזוי ווי, למשל, ענגלאַנד, לאַנדאָן, איז פאַר דער בריטישער אימפעריע.

דער יודישער מרכו רוחני אין א"י וועט בעשיצען גייסטיג-אויך מיט קול-טור און רעליגיעזע-ספּעציען-אונזער גרויסע פליטים אימפעריע, אַזא, בילד-אונגעפּעהר, קריגט זיך אַרויס פון דעם "טיימס" לייט-אַרטיקל וועגען דער יודישער פּאַלעסטינע און וועגען די יודישע אויסזיכטען בכלל.

נישט קיין שלעכט בילד, קען מען זאָגען.. ניין טאַקע נאָך אַ שעהע, ראָעווע בילד; אַ אַוטאָפּיע ממש. נאָך אַן פאַר זעהר וויכטיגע פּאַקטאַרען. האט דער גרויסער רעאַל פּאַליטיקער "טיימס" אַנוואַרפּענדיג דעם פּלאַן פּערגעסען, אָדער זיך געמאַכט פּער-געסען.

ערשטענס: אַז אַ מינדערהייט אין אַ לאַנד קען נישט ווערען אַ קולטור-לען צענטער מיט אַ ווירקליך בעדוי-טענדער השפּעה אויפּער זיינע סטאַלע גרעניצען, זיינע אלע גייסטיגע און פּאַליטישע פּוּחות מוז ער אַנשטערענגען זיך אַליין צו בעשיצען פון דער פּער-הייט, צווישען וועלכער ער לעבט.

און צווייטענס, אַז אַזא, אידיליע" וואַלט אפּשר יאָ מעגליך געווען אין אַ נאָרמאַלער צייט, ווען פּעלקער און אימפעריעס לעבען בשלום צווישען זיך, אָבער אין אונזער שוידערליכער צייט, ווען קיינער איז מיט קיינעם נישט זיכער, און געוויסע רעזשימען נודען זיך מיט די באַראַפּאָרטיסטע מיטלען פאַר זייערע צוועקען, איז שווער זיך פּאַרצושטעלען די פּערווירקליכונג פון אַזא, אידיליע".

אָבער ווער זענען מיר, און וואָס פאַר אַ כּח האַבען מיר אַצינד, מיר זאָלען קענען אָבזאָרפּען.

וואָס געהערט, וואָס געזעהן.

פּערוואַנדעלט אין אַ געזעלשאַפּטליכען יום טוב.

חנוכה איז געוואָרען אַנאַרעגונג אויף מעשים, וואס דאַרף פּערוויכערען די יודישע צוקונפט און אויך צו דע-מאָנסטריזירען וועלען אונזער פּערגאַנג-גענהייט.

זונטאג איז געווען דער ערשטער טאָג חנוכה, זענען אַט אין דעם איי-נעם טאָג פּאַרגעקומען אזוי פּיעל אי-פּרעזען, אַז איך בין נישט בכּח געווען אלע בייזוואַוינען און וועגען זיי צו בעריכטען. דערצוהעלען אָבער וואָס פאַרע פּעראַנטשאַלטיגען עס זענען פּאַרגעקומען בלויז אין איין טאָג חנוכה, בין אַך יאָ מחויב און וועגען איינצעלנע וועלען אַיך אַיך אפילו דער-צעהלען באַריכות.

קודם כל האָט דעם יום טוב חנוכה אין אונזער שטאָרט געשפּענט דער הינער "קרן-היסוד" קאָמיטעט מיט אַ גרויסען רעפּערעט פון הרב ד"ר נוראָק פון לעטלאַנד. דאָס איז געווען די התחלה פון דער "קרן היסוד" קאָמפּאַ-ניע אין אונזער שטאָרט, וואס איז אַ רינגעלע אין דער גאַלדענער קייט פון אונזער צוקונפט. דאָן זענען פּאַרגעקו-מען חנוכה פּערוואַנדען אין די שולען אין גימנאַזיעס, אַ חנוכה-קענצערט אין דער שטאָרט-שול, אַ חינוך-הספּר-תורה אין, הכנסת אורחים, אַ באַקס-מעשט, אַ סעאַפּער פּאַרשטעלונג אַז"וו א"וו.

אַט דאָס זענען געווען די פּעראַנ-סטאַלענע, וועלכע זענען פּאַרגעקומען דעם ערשטען טאָג חנוכה און האַבען

גלייכווערטלעך פון דער סדרה

פון יחיאל טשענסטאכאווער

וואָס נודע כי באו אל קרבנה א סוחר, וועלכער האט געפיהרט גרויסע געשעפטען איז געקומען צום לאַדער רב ר' אליהו חיים מייזל ז"ל און געזאָגט: לאַנגע יאהרען האט מיך געמאַכטער די פּראָגע: וואס פאַר אַ חלום האט זיך פּרעהן גע'חלומ'ט, וועגען מאָנערע קיה וואס האבען איי-געשלינגען פעטע קיה און מ'האט עס ביי זיי נאָרנישט דערקענט, ווי איז דאס מעגליך? נאָר האט דער סוחר געזאָגט, איך בין מודה, אַז משה אמת ותורתו אמת און מיך איבערצייגט, אַז אַזא זאָך איז יאָ מעגליך. שוין אַ גאַנץ יאהר ווי איך פיהר האַנדעלס ביכער, שרייב איין אלע מינען הפנסות אין פּרעשידנע ביכער: ווי למשל, הויפט, קאַסע, קאַנטאַ טאַג בוך א. א. וו. דאָ-בעגען מיין ווייב טראָגע ביי זיך אַ קליין ביכעלע ווי זי פּרעשרייבט אלע הוצאות וואס זי גיט אַוועק אויף דער חירטשאַפּט, יעצט צום יאהר ווי איך בין געגאנגען מאכען אַ חשבון הנפש וואס איך האָב דורכ'ן גאַנצען יאהר פּעראַפּרייט, שטעלט זיך אַרויס, אַז מיין ווייב'ס קליין ביכעלע פון אויס-גאבען האט איינגעשלינגען אלע פּער-דינסטען פון מינע גרויסע ביכער אַט וואָס נודע כי באו אל קרבנה, אַט דאס האט מיך איבערצייגט אין די ריכטיגקייט פון פּרעה'ס חלום.

"תשמע" חלום לפתור אותו א מלמד האט געלערנט מיט עס-ליכע תלמידים. איינמאל האט דער מלמד געזאָגט אַ פּשט"ל, פּערענט-פּערט אַ תּוספּות מיט אַ מהרש"א, אויס-געמישט אַ ראש מיט אַ ריטב"א. די תלמידים, וועלכע עס איז שווער גע-ווען צו פּרעשטעהען דאס פּשט"ל, האבען זיך נישט די מיה געגעבען עס אויסציהערען און אין זין געהאַט וואס אַנדערש, איין תלמוד אָבער האָט אַלעס אויסגעהערט און פּרעשאַנען, דערצענען עס צוריק איבערצוגעבען איז זיך נישט געווען זיכולה. דער מלמד האט געזאָגט צו די תלמידים: עס איז מיר שטענדיג קשה געווען. פּרעה האט גערופּען די חרסומים דאס זיי זאָלען איהם פּוּת זיין די חלומות זאָגט דער פּסוק: ואין פּוּת אותם לפרעה-די חרסומים האבען די חלומות נישט פּוּת געווען, שטעלט זיך אַ פּראָגע? מילא זיי האבען נישט גע-וואוסט וואס פּוּת צו זיין איז נאָך

די אויפגאַבע צו דעראַמאַטען די היי-טיגע יונגע, אַז לא אברה מקוהיני, אַז דאס יודישע פּאַלק לעבט און וועט אייביג לעבען. וועגען די איינצעלהייטען פון די פּרעשידענע פּערוואַנדען לכבוד חנוכה וועלען מיר געבען בעזונדער. אויך פליטים-קינדער האָבען זיך געוויילט. אין וויינשטאַק'ס שולע איז פּאַרגע-קומען אַ פּערוויילונג פאַר קינדער. מי-זיך האט געשפּיעלט און די קינדער האבען געטאַנצט און געווינגען און דעקלאַמירט לכבוד חנוכה. די מעלה פון דער פּערוויילונג איז געווען דאָס, וואָס צווישען די קינדער האָבען זיך אויך געפּונען אַ גרעסערע צאהל קינדער פון די פליטים, וועלכע האָבען זיך אויך מיטגעוויילט מיט די יודישע קינדער פון דער שולע. מחת-חילת, האבען זיי זיך געפּיהלט אַ ביי-סעל פּרעמד, ווייל - ווי בעוואַוסט - רעדט מען אַט אין די דאָזיגע שולען אויף פּוּליש, וואָס ס'איז פאַר די פליטים קינדער פּרעמד. (יודיש וואַלעטען זיי ניקער פּרעשאַנען). נאָר שפּעטער זענען זיי היימיש געוואָרען און האַבען פּערגעסען, אַז מען רעדט צו זיי אין אַ פּרעמדער פאַר זיי שפּאַך און הא-בען זיך אויך געוויילט און מיטגע-טאַנצט. אינדערזעלבער צייט האַבען די בע-רייכע פּערייגען אין גאַס: קייפט נישט ביי יודען, "יודען זענען חורים", יודען זענען... אַז"וו א"וו. און אין דער שולע פון ז. וויינשטאַק האט די מויק געשאַלט און די קליינע, מכביער-האבען געטאַנצט און זיך געפּרעהט, און נישט נאָר בלויז אונזערע קינדער,

נאָר אפילו די פליטים-קינדער, וועלכע האבען שוין אויף זייערע אייגענע פלייצעלעך געפּיהלט דעם טעם פון גירוש, האבען זיך אויך געוויילט.

"עמך" שרייבט א ספר תורה. זאגט וואס איהר ווילט, נאר ווען מען זאל דאס דערצעהלען א נישט יור וועט ער דאס גאַרנישט פּרעשטעהן. אין דער היינטיגער צייט פאַר יודען, ווען פון אלע זייטען בלאָזען קאַלעסע ווינטען, ווען מיט'ן יוד סטראַשעס מען א וועלט און מען האַלט אין איין בלאַ-זען שווערונג וועגען יור'ס פּערוויילונג, נעמען זיך די זעלבע יודען און נישט די רייכע, פּרעמדעליכע, נאָר דווקא די אַרימע, די בעלי מלאכות און קליינ-הענדלער און מאכען א סיום ספר-תורה. און ווי דער שטייגער איז ביי יודען, איבערהויפט ביים "עמך" איז אזא פיי-פרעה'ן ביי זיי אַ גרויסע שמחה, זיי מוויק שפּיעלט און מען סאַנצט מיט טעמפּעראַמענט, מיט פּיער אזוי ווי "עמך" קאַן.

אין, הכנסת אורחים" איז זונטאג פּאַרגעקומען דער סיום-הספר. די מויק האט געשפּיעלט און אונזער "עמך" די פּעראַרעוועטע יודען האבען זיך ממשח געווען. דערביי מוז בעמערקט ווערען, אַז פּראָסטע יודען, מענער און פּרויען, האבען בייגעטראָגען זעהר שעהענע נדרות צום פּערוואַנדען דאס ספר-תורה. דערביי האט דער דאָס מוגאַווישט אַרויסגעוויזען זיין קענטניס און מען מוז מודה זיין, אַז ה' מוגאַ-ווישט האט סאַלאַנט און ער האט ווירקליך געטהון אַ גוטע זאָך, וואָס ער האט מיט זיינע ווערער דערפּרעהט

ער

זונטאג, דעם 25 דעצעמבער אין "מכבי" זאל (קאטעדראלע 10) * זינגער פריה אין ערשטען אין 11 אין צווייטען טערמין (אונגאבענגיג פון דער צאהל אנווענדונג) קומט פאר

די יעהרליכע אלגעמיינע פערזאמלונג

פון דער טעשענסטאָקאָוער אפטיילונג פון דער צענטראלע פון דעטאליסטען און קליינהענדלער-פערבאנד.

סדרה 1: ערשטונג און פינפטונג פון די 20 יעהריגע עקזיסטענץ פון אונזער קליינהענדלער ארגאניזאציע. 2. וואלען פון א ספרויער, אסעטארען און קאמיטעס. 3. רעפערענצן: א) די אריינפירען און ציעלען פון אונזער בעוועגונג אין ליכט פון דער איצטיגער לאגע אין קליינהענדלער. ב) האנדלעס-בילדונג אין שול וועזען, קרעדיט וועזען, שטייער-ענינים און קהילה-טיגקייט. 4. בעריכטען: א) אלגעמיינער בעריכט, פרעזעס אראפף עפשטיין, ב) טעטיגקייט-בעריכט אין ליכט פון ציפערען, פערבאנד דירעקטאר מ. מאנעטא. 2) איבערויכט-בעריכט און קאסע-בעריכט וויצע פרעזעס היים פריערמורע. 5. אלגעמיינע דיסקוסיע איבער די בעריכטען. 6. וואלען פון: 1. פערזאמלונג, 2. רעזירוו-קאמיטע, 3. פערבאנד-בעריכט און 4. קאסע קאמיטע. 7. בודזשעט-פרעזיאנאר אויפ'ן יאהר 1938. 8. פערשידענע און פרייע פארשלאגען.

געזעצן פון: 1. וואלען פון א ספרויער, אסעטארען און קאמיטעס. 2. וואלען פון א ספרויער, אסעטארען און קאמיטעס. 3. רעפערענצן: א) די אריינפירען און ציעלען פון אונזער בעוועגונג אין ליכט פון דער איצטיגער לאגע אין קליינהענדלער. ב) האנדלעס-בילדונג אין שול וועזען, קרעדיט וועזען, שטייער-ענינים און קהילה-טיגקייט. 4. בעריכטען: א) אלגעמיינער בעריכט, פרעזעס אראפף עפשטיין, ב) טעטיגקייט-בעריכט אין ליכט פון ציפערען, פערבאנד דירעקטאר מ. מאנעטא. 2) איבערויכט-בעריכט און קאסע-בעריכט וויצע פרעזעס היים פריערמורע. 5. אלגעמיינע דיסקוסיע איבער די בעריכטען. 6. וואלען פון: 1. פערזאמלונג, 2. רעזירוו-קאמיטע, 3. פערבאנד-בעריכט און 4. קאסע קאמיטע. 7. בודזשעט-פרעזיאנאר אויפ'ן יאהר 1938. 8. פערשידענע און פרייע פארשלאגען.

חודש אפגעהל טובת דער פערזאמלונג קאסע ביזן 38.12.1 יאהר, און די איינלאדונג דינט אלס איינ-טריט-קארטע אויף דער פערזאמלונג.

פארין אויסקויפען פאטענטען

פון אדור. ע. שעסקין

ס'קומט אן דער הייסער צייט-אג-שניט פון אויסקויפען פאטענטען. אויפ'ן יאהר 1939 האט דאס פינאנץ מיניסטעריום דערהאלטען אלע הנחות, וועלכע זענען געווען אין יאהר 1938.

מ'דארף דעריבער אין קורצע שטריכען דערמאנען די צאהלער אין וואס עס בעשטעהען די דאזיגע הנחות.

אויפ'ן יסוד פון א האלבע-יעהריגע פאטענט פון צווייטער האנדלעס-קאטעגאריע קען מען פיהרען אן אונטער-נעהונג פון צווייטער קאטעגאריע, אויב די הויך פון אומזאץ, וועלכע איז בעשטימט געווארען אויפ'ן יאהר 1937 שטייגט נישט איבער יערליך די סומע פון 100 טויזנד זל. אפטייקען ביי אן איבערשטייגען 60 טויזנד זל. בייארען פון האנדלעס אונטערנעהמונג-גען, אויב די הויך פון אומזאץ וועט נישט איבערשטייגען 0 טויזנד זל. בייארען פון האנדלעס פערמיטלונג ביי אן אומזאץ פון 7200 זל.

אויפ'ן יסוד פון א האלבע-יעהריגע פאטענט פון דער קאטעגאריע II ב פון אינדוסטריע-בעשעפטיגונגען קען מען פיהרען די דאזיגע בעשעפטיגונגען, אויב די הויך פון פראדוקציע אין יאהר 1937 האט נישט איבערשטייגען די סומע פון 5000 זל.

אויפ'ן יסוד פון א פאטענט 3 טער קאטעגאריע קען מען פיהרען אן אונטערנעהמונג פון סחורות פערקויף פון צווייטער קאטעגאריע, אויב דער הויך פון אומזאץ נישט איבער 50 טויזנד זל. גאטערנאמישע אונטערנעהמונגען, אויב די הויך פון אומזאץ איז נישט געווען גרעסער ווי 25 טויזנד זל, טראנספארט אונטערנעהמונגען, וועלכע האלטען אויס העכטענס צוויי לאסט-אויטאס און אויטאבוס-אונטערנעהמונגען, גען, וועלכע האלטען אויס העכטענס 2 אויטאבוסען.

אויפ'ן יסוד פון א פאטענט 4 טער קאטעגאריע פון האנדלעס אונטערנעהמונגען, נאמענטאגערע, אויב דער אומזאץ אן יאהר 1937 האט נישט איבערשטייגען די סומע פון 15 טויזנד זל, גאטערנאמישע אונטערנעהמונגען אויב די הויך פון אומזאץ איז געווען נישט מעהר ווי 500 זל.

אויפ'ן יסוד פון א האלבע-יעהריגע פאטענט 4-טער קאטעגאריע קען מען פיהרען א האנדלעס אונטערנעהמונגען אויב דער אומזאץ אין יאהר 1937 איז געווען נישט העכער ווי 5000 זל. וואס שייך פאטענטען פון אינדוסטריע-אונטערנעהמונגען קען מען אויפ'ן יסוד פון א 7 טער קאטעגאריע בעשעפטיגונגען.

די היי-יעהריגע אלגעמיינע פערזאמלונג פון קליינהענדלער

יערע גענעראל פערזאמלונג פון א ווירטשאפטליכע ארגאניזאציע גיט די מעגליכקייט צו א געהעריגע אפשאצונג פון דער פערזאמלונג פון צייט, און גיט א מעגליכקייט אנטצויענען ארבייטס-פלענער אויף דער צוקונפט.

זונטאג, דעם 25 גרוזדען 1938 י. פונקטליך 10 פריה אין "מכבי" זאל (קאטעדראלע 13) קומט פאר די יעהר-ליכע אלגעמיינע פערזאמלונג פון אונ-זער ארגאניזאציע אין טעשענסטאָקאָ. דער טאג וועט דעצידירען אין גורל פון אונזער איינציגע ווירטשאפטס-פלאן-צובאק און עס וועלען געוועהלעם ווערען פארשטעהער, וועלכע וועלען ווייטער מווען אנפיהרען מיט די יודישע בלו-סיגע אינטערעסען פון דעטייל און קליינהענדלערטום אין אונזער שטאָט אויף אלע איהרע געביטען.

מיר בעסען דעריבער און פאָדערן אייך אויף, אונטערן דרוק פון ציהען די ווייטנעהנסטע דיסציפלינארע און ארגאניזאציעלע קאנסעקוענצען, צו קומען אומבעדינגט אויף דער פערזאמ-לונג, בכרי מיטצוהעלפען אונז ערלע-דיגען דעם אָנעוועזענעם אין דער איינלאדונג, סדר היום. געדענקט דאס נישט קומען וועט ביי אונז אייביג בלייבען א פערברעכען לגבי דער ארגאניזאציע און זיך אליין.

די פערזאמלונג.

KINO „EDEN”

יהרענדער פילם ראמאן אין דער אימפאנירענדער דראמע

CYGANKA

אין די הויפט-ראלען: ראשעל הודסאן, זשאן הייטערס. איבער'ן פראגראם: קלאנג-צוגאבען

Kino „LUNA”

דער נייטער און בעסטער פילם פון דער געזעלער שירליי טעמפל

HEIDI

די פינאנץ קאמערען האבען בריי-טערע וועט צו אָנע קענען הנחות, וועלכע זענען נישט אינטערעסנט אין צירקולאר.

Kino STYLOWY

גרויסער דאָפּלער פראגראם! דראמע פון לעבען און ליב פון מענטשן אין מאסקע

ARENA ŻYCIA

אָנהייב 3. לעצטער טעאט 9 אקטער. זונטאג און מאנטיאג - מיטאג-טעאטען פון צוויי פילמען

Po wielkiej wojnie Dyplomatyczna żona

די בעשעסטען פון דער פינאנץ-קאטעגאריע פון אונטערנעהמונגען, האנד-ווערקער ווערען גענער נדעט אין יאהר 1939 מוזען די ביטעס אריינגע-טראכען ווערען שפעטסטענס 14 טעג נאך דער גרינדונג.

די בעשעסטען פון דער פינאנץ-קאטעגאריע פון אונטערנעהמונגען, האנד-ווערקער ווערען גענער נדעט אין יאהר 1939 מוזען די ביטעס אריינגע-טראכען ווערען שפעטסטענס 14 טעג נאך דער גרינדונג.

די בעשעסטען פון אונטערנעהמונגען, האנד-ווערקער ווערען גענער נדעט אין יאהר 1939 מוזען די ביטעס אריינגע-טראכען ווערען שפעטסטענס 14 טעג נאך דער גרינדונג.

א זעהר געלונגענער חנוכה-קאנ-צערט אין דער שטאָט-שוהל אויך היי-יאהר איז אין דער שטאָט-שוהל פארעקומען דער טראדיציעלער חנוכה קאנצערט אויסגעפיהרט דורכ'ן בעריהמעסן שטאָט-חון ה' קאלעווא מיט'ן ערשטקלאסיגען כאָר אונטער דער לייטונג פון דיריגענט ה' ראָטענבערג.

עס זענען אויסגעפיהרט געווארען נאנץ נייע קאמפאזיציעס און דער גרויסער פערזאמלער פולם האט געהאט א גייסטיגע הנאה.

Proszek do pieczenia jest czczą zaufania



"Backin" dra OETKERA

אכטונג געזעלען, פרויען און מענער!

אלע געזעלען אין עלטער פון 23 יאהר, און אונטערשיד פון פאך, וועלכע האבען געענדיגט די דערגענונג-שולע (אווענד-קורסען) דארפן אין זייער אייגענעם אינטערעס **שיין זיך ווענדען** יעדן טאג פון 6 ביז 7 אווענד אין דער קאנצעלאריע פון דער האנדווערקער-שולע (גארנצארסק 6) אדער אין סעקרעטאריאט פון האנדווערקער-פערבאנד (אלע 12) פון 8 ביז 10 אווענד **שפעטסטענס ביזן 27 גרוזדען 1938**.

קאָמיטעט פאר יודישער מלאכה אָפטיילונג אין טעשענסטאָקאָ.

WORLD-RADIO świat w domu...

Doskonałą służbę informacyjną o każdej porze pełni niezawodnie odbiornik wartościowy nabyty we firmie fachowej.

Prowadzimy wyłącznie odbiorniki uznane powszechnie jako przodujące.

Autoryzowana sprzedaż wyrobów firm:

Elektrit Warunki dogodne.
Teletunken
Capello
Korona
Hornophon

WORLD-RADIO Spółka Kom.
N. M. Panny 24, tel. 25-75.

פאַרבערריי אין בעמישע וועשערריי

"BENETA"

פאַבריק און קאַנטאַר: ב. יאַסעלעוויטשאַ 11 פּילייע 2 טע אלע 16 (וויזן פון היי-איי) מיט דויערהאַפּטען שפּיגעל-גלאַנץ צום פּרייז 12 גר.

ספעציאַליטעט:

(1) אויפפרישען (סארבען) לעדערע קורטקעס, (2) פערבאנד לויט מוסטערן, (3) דעשעירען (צווייטען) פלעקען און וועשען אויפ'ן אָרט, (4) בעמישע וועשערריי און פּאַסאַנען קאַפּעלעס. די אָרעייט ווערט אויסגעפיהרט אונטער דער לייטונג פון אַן אָפּטאַלעווענט פון דער בעמישער אינדוסטריע-שולע אין ווארשא מיט לאנגיעהריגער פּאַרטיק



CEDIR PARIS

UNIVERSITE BEAUTE

REGIONALNA KOIME FYKA

Hasone unapitly kommetysone w caly Polsce